

Häzirki zaman lukmançylygy diňe bir biologiýa we himiýa ylmyňa däl, eýsem, fizikanyň we informatikan täzeliklerine hem esaslanýar. Bu iki ugur hassalaryň saglygyny gowulandyrmak we keselleri takyk ýüze çykarmak üçin aýratyn möhüm ähmiýete eýedir.

Fizika lukmançylyk ulgamynda enjamlar we usullar bilen baglanyşykly çözümler hödürleýär.

- **Rentgen we tomografiýa:** Rentgen şöhleleri we magnit rezonans tomografiýasy (MRI) ýaly enjamlaryň işlemeği fizika kanunlaryna esaslanýar. Bu usullar bedeniň içinde näsaglyklaryň anyklanylmagyna mümkinçilik berýär.
- **Ultratizlikli tehnologiýalar:** Ultratizlikli enjamlaryň işlemeği fizikanyň ses tolkunlarynyň özara täsiri baradaky düşüňjelerine esaslanýar. Bu tehnologiýa bilen dürli dokumalaryň ýagdaýy anyklanyp bilýär.
- **Lazer lukmançylygy:** Fizikanyň lazer tehnologiýasy arkaly operasiýalar has takyk we ygtybarly amala aşyrylýar.

Lukmançylygyň informatika bilen baglanyşygy maglumat dolanyşygy we intellektual ulgamlaryň döredilmegi bilen baglanyşyklydyr:

- **Elektron lukmançylyk maglumatlary (EMR):** Hassalaryň maglumatlaryny sanly ulgamlarda saklamak we dolandyrmak bilen, lukmanlar hassalaryň taryhyny tiz derňäp biler.
- **Emeli intellekt (AI):** Emeli intellekt tehnologiýasy bilen diagnoz goýmak we bejergi meýilnamalaryny taýýarlamak has tiz we takyk amala aşyrylýar.
- **Telemedisina:** Informatika telemedisina hyzmatlaryny kämilleşdirýär, hassalar lukmanlar bilen uzakdan aragatnaşyk saklap bilerler.

Geljekde fizika we informatika bilen bagly tehnologiýalaryň has-da kämilleşmeği bilen, hassalaryň kesellerini anyklamak we bejermek üçin täze mümkinçilikler peýda bolup biler. Has takyk we netijeli usullar saglygy goraýşyň ösüşini dowam etdirer.

Fizika we informatika lukmançylykda möhüm orun eýeläp, saglygy goraýyş hyzmatlaryny kämilleşdirmekde uly goşant goşýar. Bu ugurlar hassalaryň saglygyna täze mümkinçilikleri hödürlep, ylmyň we tehnologiýanyň aýrylmaz bir bölegine öwürülýär.

Sapardurdy TILKILIÝEW

Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk uniwersitetiniň mugallymy